Vnútroštátne všeobecné súdy

Francija

V tejto časti nájdete prehľad všeobecných súdov vo Francúzsku.

Všeobecné súdy – úvod

Súdy prvého stupňa

Občianske súdy

1. Prvostupňový súd (*Tribunal de grande instance*)

Prvostupňový súd rozhoduje o sporoch medzi súkromnými osobami (**občianskoprávne a obchodné veci)** týkajúcich sa **súm nad 10 000 EUR**.

Takisto je **príslušný** bez ohľadu na sumu žalobného návrhu najmä **v týchto oblastiach**:

stav osôb: manželstvo, rodičovstvo, osvojenie, vyhlásenie za nezvestného,

oprava dokladov o osobnom stave,

dedenie,

občianske pokuty ukladané matričnými úradníkmi,

konania týkajúce sa majetku a vlastnenia nehnuteľností,

náhrada škody v oblasti priemyselného vlastníctva,

zrušenie združení,

súdna ochrana, reštrukturalizačné konanie pod súdnym dohľadom a súdna likvidácia, ak dlžník nie je obchodníkom ani nie je zapísaný v živnostenskom registri,

poistenie proti pracovným úrazom a chorobám z povolania samostatne zárobkovo činných osôb v poľnohospodárstve,

registračné poplatky, katastrálne dane, kolkové poplatky a nepriame príspevky a dane súvisiace s týmito poplatkami, daňami alebo príspevkami,

obchodné prenájmy okrem sporov týkajúcich sa stanovenia ceny nájomného, ktoré sa prehodnocuje alebo obnovuje, prenájmy nebytových priestorov a prekárium v oblasti obchodu,

nesprávnosť skutočností uvedených vo verejných listinách,

občianskoprávne konania vo veci poškodzovania dobrého mena alebo slovného či písomného útoku na verejného činiteľa alebo na súkromnú osobu,

spory týkajúce sa vyplácania, záruky alebo náhrady pohľadávok akéhokoľvek druhu vymožených colnou správou a iných colných vecí v prípadoch a za podmienok ustanovených v colnom kódexe.

Prvostupňový súd tvoria sudcovia z povolania a prokurátori: predseda, podpredsedovia, sudcovia, **prokurátor republiky**, viceprokurátori, zástupcovia.

Niektorí z týchto sudcov a prokurátorov sú špecializovaní sudcovia pôsobiaci najmä v trestnej oblasti, ako je:

sudca pre deti a mladistvých (*juge des enfants*), ktorý je príslušný prijať ochranné opatrenia vo vzťahu k maloletým v ohrození a súdiť maloletých za protiprávne činy (priestupky piatej triedy a trestné činy). Ak v trestnej oblasti rozhoduje v neverejnom konaní, môže nariadiť len výchovné opatrenia. Ak predsedá súdu pre deti a mladistvých, zasadajú spolu s ním aj dvaja prísediaci z ľudu a tento súd môže uložiť výchovné sankcie a tresty.

sudca pre uplatňovanie trestov (*juge de l'application des peines*), ktorý je poverený stanovovať hlavné náležitosti výkonu trestov odňatia alebo obmedzenia slobody. Ak koná v takzvanom „uzatvorenom" prostredí z dôvodu uväznenia, je príslušný vyhlásiť zmeny spôsobu výkonu trestu (napr. umiestnenie mimo väznice, čiastočný výkon trestu na slobode, podmienečné prepustenie, dohľad pomocou elektronických prostriedkov). Ak koná v otvorenom prostredí, je poverený monitorovaním a kontrolou odsúdeného pri výkone jeho trestu (napr. podmienečný odklad výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom, verejnoprospešné práce, sociálny a súdny dohľad...).

vyšetrovací sudca (*juge d'instruction*), ktorý je poverený pod kontrolou vyšetrovacieho senátu odvolacieho súdu vykonať všetky úkony potrebné na to, aby pravda vyšla najavo. Zhromažďuje všetky informácie o veci, či už usvedčujúcej, alebo oslobodzujúcej povahy. Keď považuje vyšetrovanie za ukončené, môže vydať uznesenie o zastavení konania pre bezdôvodnosť alebo postúpiť vec osoby čeliacej obvineniu na preskúmanie príslušnému súdu. Vyšetrovaním sa vyšetrovací sudca nemôže poveriť sám, vecou ho musí poveriť prokurátor republiky alebo poškodená strana v rámci žaloby v adhéznom konaní.

Prvostupňový súd spravidla sídli v **hlavnom meste departementu**, ale môže sa nachádzať aj v iných obciach. K 1. januáru 2017 existovalo 164 prvostupňových súdov.

2. Inštančný súd (*Tribunal d'instance*)

Inštančný súd rozhoduje o sporoch medzi súkromnými osobami (občianskoprávne veci), **ktorých výška nepresahuje 10 000 EUR. (Prislúchajú mu určité výhradné právomoci bez ohľadu na sumu žalobného návrhu, napríklad v konaniach týkajúcich sa vymedzenia pozemkov alebo vysťahovania z prenájmu.)**

Takisto má **súdnu príslušnosť** (napr. sudcovské záložné právo na mzdy, doživotné renty, problémy týkajúce sa volieb, prenájom bytových priestorov) a **správnu príslušnosť**, t. j. napr. hlavný tajomník inštančného súdu má právomoc vydávať osvedčenia o štátnej príslušnosti.

Sudca inštančného súdu vykonáva aj úlohy **poručenského sudcu – *juge des tutelles* (okrem poručníctva maloletých, ktorí podľa zákona z 12. mája 2009 patria do príslušnosti sudcu pre rodinné veci na prvostupňovom súde)**, a teda je poverený ochranou zraniteľných dospelých osôb tým, že kontroluje najmä správu ich majetku.

Inštančný súd sa skladá z jedného sudcu alebo viacerých sudcov, ale vo veci rozhoduje len jeden sudca.

Inštančný súd spravidla sídli v **okresnom meste**. K 1. januáru 2017 existovalo 307 inštančných súdov.

3. Miestny súd (*juridiction de proximité*)

Miestne súdy sú príslušné rozhodovať v **občianskoprávnych sporoch** medzi súkromnými osobami, ktorých **hodnota je nižšia ako 4 000 EUR**.

K 1. júlu 2017 sa zrušili miestne súdy (zákon č. 2011-1862 z 13. decembra 2011), pričom ich právomoci prebrali inštančné súdy.

4. Obchodný súd (*Tribunal de commerce*)

Obchodný súd je príslušný rozhodovať v **sporoch** týkajúcich sa záväzkov medzi obchodníkmi, medzi úverovými inštitúciami alebo medzi obchodníkmi a úverovými inštitúciami a v sporoch týkajúcich sa obchodných spoločností alebo obchodných aktov medzi akýmikoľvek osobami. Takisto rozhoduje o **konaniach týkajúcich sa podnikov v ťažkostiach**.

Obchodný súd sa skladá z laických sudcov – dobrovoľníkov, ktorí sú obchodníkmi alebo riaditeľmi podnikov. V prvej voľbe ich na dva roky a následne po skončení prvého funkčného obdobia na štyri roky volí voličský zbor zložený zo sudcov a bývalých sudcov tohto súdu, ako aj z volených zástupcov (*délégués consulaires*). Volení zástupcovia sú obchodníci alebo riaditelia podnikov volení každých päť rokov v rámci územnej pôsobnosti obchodného súdu. Ich poslaním je každoročne sa zúčastňovať na voľbe sudcov obchodných súdov.
K 1. januáru 2017 existovalo v **metropolitnom Francúzsku 134 obchodných súdov, 7 obchodných senátov v departementoch Alsace – Moselle a 9 zmiešaných obchodných súdov v zámorí**.
Rozsudok obchodného súdu vynášajú najmenej traja sudcovia, pokiaľ sa nestanovuje inak.
Štátne zastupiteľstvo v tomto prípade zastupuje záujmy spoločnosti. Musí sa vyjadriť v spisoch podnikov v ťažkostiach.
Kancelárii obchodného súdu vedie tajomník – úradník štátneho zastupiteľstva.

5. Pracovný súd (*Conseil de prud'hommes*)

Úlohou pracovného súdu je rozhodovať v sporoch, ku ktorým dochádza medzi zamestnancami a zamestnávateľmi v rámci pracovnej zmluvy (mzda, pracovný čas, obťažovanie, sankcie atď.). Ide o paritný súd zložený z laických sudcov, ktorí zastupujú zamestnávateľov a zamestnancov.
Delí sa na päť špecializovaných sekcií (riadiaci pracovníci, priemysel, obchod a obchodné služby, poľnohospodárstvo, iné činnosti). V prípade, že dôjde k rovnosti hlasov medzi štyrmi sudcami pracovného súdu, predsedá zasadaniu pracovného súdu sudca určený predsedom prvostupňového súdu – pridelený sudca (*juge départiteur*).
V každom departemente existuje jeden alebo viac pracovných súdov a aspoň jeden pracovný súd v pôsobnosti obvodu prvostupňového súdu.
Celkový počet pracovných súdov je 210.
V nadväznosti na obnovu pracovných súdov v roku 2017 sa sudcovia pracovných súdov už nebudú voliť, ale budú vymenovávaní na návrh zastupiteľských odborových organizácií a združení zamestnávateľov a podľa príslušného pojednávania. Budú vymenovávaní na štvorročné funkčné obdobie.

6. Súd pre veci sociálneho zabezpečenia (*Tribunal des affaires de la sécurité sociale – TASS*)

Súd pre veci sociálneho zabezpečenia rozhoduje v **sporoch medzi fondmi sociálnej poisťovne a klientmi** (napr. problém uzavretia poistenia s fondom sociálnej poisťovne, priznania a vyplatenia dávok ...).
Skladá sa z predsedu (sudca prvostupňového súdu alebo čestný sudca), prísediaceho zastupujúceho zamestnancov a prísediaceho zastupujúceho zamestnávateľov a samostatne zárobkovo činné osoby (obidvoch vymenúva na tri roky prvý predseda odvolacieho súdu, v obvode ktorého sídli súd pre veci sociálneho zabezpečenia, na základe zoznamu, ktorý zostavil riaditeľ regionálneho riaditeľstva pre mládež, šport a sociálnu súdržnosť na návrh najreprezentatívnejších odborových zväzov a združení zamestnávateľov).
Spolu existuje 114 súdov pre veci sociálneho zabezpečenia.

7. Súd pre spory týkajúce sa pracovnej neschopnosti (*Tribunal du contentieux de l'incapacité – TCI*)

Súd pre spory týkajúce sa pracovnej neschopnosti je príslušný riešiť spory týkajúce sa invalidity alebo pracovnej neschopnosti poistenca, teda stavu či stupňa pracovnej neschopnosti v prípade choroby či pracovného úrazu, alebo stavu či stupňa invalidity v prípade choroby alebo úrazu nesúvisiacich s výkonom profesie.
Skladá sa z predsedu (čestný sudca alebo kvalifikovaná osoba) vymenovaného na základe výnosu ministra spravodlivosti, prísediaceho zastupujúceho zamestnancov a prísediaceho zastupujúceho zamestnávateľov alebo samostatne zárobkovo činné osoby (obidvoch vymenúva na tri roky prvý predseda odvolacieho súdu v obvode sídla daného súdu na základe zoznamu, ktorý zostavil riaditeľ regionálneho riaditeľstva pre mládež, šport a sociálnu súdržnosť na návrh najreprezentatívnejších profesijných organizácií).
Existuje 26 súdov pre spory týkajúce sa pracovnej neschopnosti.
Od 1. januára 2019 sa spory TASS, TCI a niektoré spory komisií departementov pre sociálnu pomoc (*commissions départementales d'aide sociale – CDAS*) odovzdávajú sociálnym senátom prvostupňových súdov. Tieto špecializované súdy budú následne zrušené.

8. Paritný súd pre veci týkajúce sa poľnohospodárskych nájmov (*Tribunal paritaire des baux ruraux*)

Paritný súd pre veci týkajúce sa poľnohospodárskych nájmov je príslušný rozhodovať v **sporoch medzi poľnohospodárskymi prenajímateľmi a nájomcami** týkajúcich sa štatútu nájmu pôdy a podielového nájmu, nájmov dobytka, vypovedateľných nájmov s prevedením vlastníckych práv k povrchu pozemku, nájmov pozemku na sad, vinice či pole so záväzkom odovzdávať určitý podiel úrody, dlhodobých dedičných nájmov nehnuteľností (*jus emphyteuticum*), ako aj zmlúv na využívanie pôdy určenej na pastviny.
Sudca inštančného súdu predsedá paritnému súdu pre veci týkajúce sa poľnohospodárskych nájmov. Pomáhajú mu štyria prísediaci z ľudu, ktorých si spomedzi seba volia jednotlivé kategórie: dvaja prenajímatelia a dvaja nájomcovia volení na šesť rokov z volebného zoznamu, ktorý zostavil prefekt na návrh prípravnej komisie volebných zoznamov.
V nadväznosti na obnovu paritných súdov pre veci týkajúce sa poľnohospodárskych nájmov v roku 2018 už nebudú prísediaci volení, ale vymenovávaní na návrh najreprezentatívnejších zainteresovaných profesijných organizácií podľa príslušného pojednávania. Budú vymenovávaní na šesťročné funkčné obdobie.

Príslušnosť v trestnoprávnych veciach

1. Porotný súd (*Cour d'Assises*)

Porotný súd je príslušný **rozhodovať o zločinoch**, teda **najzávažnejších trestných činoch**, za ktoré možno vymerať trest odňatia slobody v rozpätí od desiatich rokov až po doživotie.
Ide o **súd na úrovni departementu**, ktorý nie je stálou inštitúciou. Dátumy pojednávaní sa stanovujú zakaždým, keď je to potrebné. Tento súd však v najvýznamnejších departementoch zasadá v takmer stálom režime.
Skladá sa z troch sudcov z povolania: z predsedu (predseda senátu alebo súdny radca na odvolacom súde), dvoch prísediacich (súdni radcovia na odvolacom súde alebo sudcovia prvostupňového súdu departementu, kde zasadá porotný súd) a poroty (šesť vylosovaných občanov). Zasadá aj v zložení porotného súdu pre mladistvých s porotcami, keď ide o zločiny spáchané mladistvými. Prísediaci z povolania sú v takom prípade sudcami pre deti a mladistvých.
O niektorých zločinoch, na ktoré sa vzťahujú zákony o terorizme, vojenských záležitostiach či nezákonnom obchodovaní s drogami, rozhoduje porotný súd zložený výhradne zo sudcov z povolania.
Štátne zastupiteľstvo je zastúpené verejným žalobcom (*avocat général*).

2. Trestný súd (*Tribunal correctionnel*)

Trestný súd je príslušný **rozhodovať o trestných činoch**, teda o **protiprávnych činoch**, za ktoré sa zo zákona ukladá trest odňatia slobody maximálne na desať rokov alebo peňažný trest vo výške 3 750 EUR alebo viac. Pôsobí v rámci prvostupňového súdu. Spravidla sa skladá z troch sudcov z povolania okrem zákonom stanovených protiprávnych činov v kompetencii samosudcu.
Štátne zastupiteľstvo je zastúpené prokurátorom republiky alebo jedným z jeho zástupcov.

3. Priestupkový súd (*Tribunal de police*)

Do 1. júla 2017 bol priestupkový súd príslušný rozhodovať o tzv. priestupkoch piatej triedy, sídlil na inštančnom súde a predsedal mu sudca inštančného súdu, ktorý rozhodoval ako samosudca. Od tohto dátumu je príslušný rozhodovať o všetkých priestupkoch, sídli na prvostupňovom súde a pozostáva zo sudcu tohto súdu.
Štátne zastupiteľstvo je zastúpené prokurátorom republiky alebo jedným z jeho zástupcov.

4. Miestny súd (*juridiction de proximité*)

Do 1. júla 2017 bol príslušný rozhodovať o priestupkoch prvej až štvrtej triedy. Sídlil na inštančnom súde. Predsedal mu sudca miestneho súdu, ktorý rozhodoval ako samosudca.
Funkciu štátneho zastupiteľstva zvyčajne vykonával policajný komisár. Od 1. júla 2017 je zrušený, jeho právomoci sa presunuli na priestupkové súdy, ktoré boli k tomuto dátumu priradené k prvostupňovému súdu.

5. Špecializované súdy

Existujú aj špecializované súdy zamerané na určité spory v trestných veciach, ako sú napr. námorné obchodné súdy (*tribunaux maritimes commerciaux*), ktorých je v súčasnosti šesť a ktoré sú príslušné rozhodovať o určitých trestných činoch v námornej oblasti.

Súdy druhého stupňa

Odvolací súd je súdom druhého stupňa, ktorého poslaním je znova rozhodnúť z právneho a skutkového hľadiska o **veciach**, o **ktorých už rozhodli** súdy prvého stupňa.
Skladá sa výlučne zo sudcov z povolania: prvého predsedu, predsedov senátu a súdnych radcov (s výnimkou odvolacieho porotného súdu, pozri v predchádzajúcom texte).
Každý súd pozostáva z niekoľkých rôznych senátov, z ktorých niektoré sú špecializované (v občianskoprávnej, sociálnej, obchodnej a trestnej oblasti).
Rozhodnutia porotných súdov pri odvolaní posudzuje iný porotný súd, ktorý je určený trestným senátom Kasačného súdu. **Odvolací porotný súd** (*cour d' assises d'appel*) sa skladá z deviatich porotcov.
Celoštátny súd pre pracovnú neschopnosť a určenie sadzieb poistného na poistenie pracovných úrazov (*cour nationale de l'incapacité et de la tarification de l'assurance des accidents du travail*) je odvolacím súdom súdov pre spory týkajúce sa pracovnej neschopnosti. Takisto rozhoduje v rámci prvej a poslednej inštancie o sporoch týkajúcich sa určenia sadzieb poistného na poistenie pracovných úrazov. Štátne zastupiteľstvo je zastúpené generálnym prokurátorom alebo jedným z jeho verejných žalobcov alebo generálnych zástupcov.
Od 1. januára 2019 je aj tento súd zrušený.

Kasačný súd (*Cour de cassation*)

Kasačný súd je **najvyššie postaveným súdom v rámci všeobecných súdov**. Sídli v Paríži. Jeho úlohou je kontrolovať **súlad rozhodnutí** súdov s právnymi predpismi bez akéhokoľvek nového posudzovania skutkového stavu. Nepredstavuje teda tretí stupeň súdnictva, ale zabezpečuje **jednotu judikatúry** tým, že je **orgánom na reguláciu práva a dodržiavanie zákonnosti**.
Súd môžu ostatné súdy požiadať „o stanovisko“ k novej právnej otázke, ktorá predstavuje vážne ťažkosti a ktorá vyvstáva v mnohých sporoch.
Slúži predovšetkým ako odvolací súd na základe mimoriadneho opravného prostriedku – **„kasačného dovolania“** (*pourvoi en cassation*) podaného osobou, na ktorú sa vzťahuje súdne rozhodnutie, alebo štátnym zastupiteľstvom.
Slúži predovšetkým ako odvolací súd na základe mimoriadneho opravného prostriedku – **„kasačného dovolania“** (*pourvoi en cassation*) podaného osobou, na ktorú sa vzťahuje súdne rozhodnutie, alebo štátnym zastupiteľstvom.
Keď súd uváži, že napadnuté rozhodnutie nebolo prijaté v súlade s právnymi predpismi, **vyhlási rozhodnutie za neplatné**. Vec sa potom vráti príslušnému súdu, aby o nej znova rozhodol.
V opačnom prípade **zamietne dovolanie**, čo znamená, že napadnuté rozhodnutie nadobudne konečnú platnosť.
Výnimočne môže **rozhodnúť o neplatnosti bez vrátenia veci**, keď rozhodnutie o neplatnosti nezahŕňa potrebu opäť rozhodovať o podstate veci.
V občianskoprávnej oblasti môže rozhodovať aj o veci samej, ak je to odôvodnené záujmom riadneho výkonu spravodlivosti, a v trestnej oblasti, pri rozhodovaní o neplatnosti bez vrátenia veci môže ukončiť spor, keď mu skutočnosti, ktoré s konečnou platnosťou zistili a posúdili sudcovia rozhodujúci o podstate veci, umožňujú uplatniť príslušný právny predpis.
Kasačný súd sa delí na senáty (tri občianskoprávne senáty, jeden obchodný senát, jeden sociálny senát, jeden trestný senát), pričom každý sa skladá zo sudcov z povolania, jedného predsedu a súdnych radcov. V závislosti od povahy veci môže rozhodovať v zmiešaných senátoch (senát pozostávajúci zo sudcov z aspoň troch senátov) alebo v pléne (prvý predseda, predsedovia a členovia senátov a súdni radcovia každého senátu).
Štátne zastupiteľstvo je zastúpené **generálnym prokurátorom** a verejnými žalobcami.

Právne databázy

Právne databázy sú vo Francúzsku prístupné na internete ako verejná služba. Webové sídlo Légifrance obsahuje rozsudky Kasačného súdu a odvolacích súdov:
v databáze CASS sú zverejnené rozsudky Kasačného súdu,
v databáze INCA sú nezverejnené rozsudky a
v databáze CAPP sú rozsudky odvolacích súdov.

Je prístup do databázy bezplatný?

Áno, prístup do databázy je **bezplatný**.

Stručný opis obsahu

Rozsudky sú prístupné vo francúzskom jazyku a **niektoré rozsudky** sú preložené aj do **angličtiny, arabčiny a mandarínskej čínštiny**.
Databáza CASS obsahuje 120 000 rozhodnutí a ročne pribudne 2 100 rozhodnutí.
Databáza INCA obsahuje 246 000 rozhodnutí a ročne pribudne 10 000 rozhodnutí.
Databáza CAPP obsahuje 19 000 rozhodnutí a ročne pribudne 20 000 rozhodnutí.

Súvisiace odkazy

Príslušnosť súdov – Francúzsko

Posledná aktualizácia: 15/04/2020

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.